

אך טוב וחסד

הפטרה: שמואל ב פרק כ"ב - וידבר דוד ל

פרשת האזינו

גיליון 121

י"ב תשרי תשפ"ו

דברי תורה והתחזקות

מפי הר"ג אברהם כהן שליט"א
ראש מוסדות "אך טוב וחסד"

ר"ת	יציאה	חלוקת כות
19:37	18:55	17:46
19:34	18:53	18:04
19:36	18:55	18:05
19:35	18:54	18:05

שנתנו לו "אם ימצא הגנב ישלם שנים" – אם האדם בגנבתו ישלם שנים, אך "אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלקים" – אם האדם חוזר בתשובה הרי הוא כמשיב הכל לה' ונחיה יותר קרוב לה'. כמאמר הפסוק כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו" מסביר נפש החיים אם חבל נחלק אזי שקושרים אותו על מנת לחברו מחדש הרי הוא מתקצר מאורכו ונחיה יותר קרוב לאדם המחזיק בו, כך בעל התשובה שמתקשר עם הקב"ה מחדש הרי הוא נחיה קרוב יותר.

כי טל אורות טלך

"יערוך כמטר לקחי תזל כטל אמרתי"

לקח טוב נתתי לכם תודתי אל תעוזה", התורה היא כמו מטר, המטר ביכולתו לערוך ראשים. אדם שלומד תורה שלא לשמה הרי היא נעשית לו כסם המות וטוב היה שנהפכה לו שלייתו על פניו. אך אם למד תורה לשמה תזל כטל אמרתי – טל יורד ומשקה לכל, אפילו זרעונים דקים הספונים תחת האדמה. "כי טל אורות טלך", האדם נחיה בעל מידות, התורה מחייה אותו!

"כשעירים עלי דשא וכרכיבים עלי עשב"

עומדים אנו לפני יום כיפור בו מקריבים שני שעירים, אחד לה' ואחד לעזאזל, כמו שהשעירים קרבים ומכפרים על העוונות כך התורה מכפרת למי שלומדה.

אברהם כהן שליט"א

פרשת האזינו כתובה בספר התורה כשירה ומכוחה אנו יכולים לכתוב את כל התורה.

ין שמים לארץ

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"

הפסוק מבחין שתי אבחנות, האחת, בין האזנה לשמיעה. השניה, בין שמים לארץ. האזנה היא בקשב גבוה יותר מאשר שמיעה "כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה". ההתבוננות בדברים הרי היא כהאזנה.

ישנם שני סוגי אנשים, יש אנשים שהם בכחית שמים – אנשים רוחניים שהתורה היא מהות חייהם. ישנם אנשים שהם עמי ארצות, מחוברים לארציות. כשאדם אנשים שמימיים מאזינים לתוכחות אזי גם עמי הארצות פותחים את אזניהם חוכים לשמוע. אנשי השמים ואנשי הארץ מחוברים ביניהם כחיבור הגוף והנשמה עד שהגמרא במסכת סנהדרין דף צא אומרת שיכולים הגוף והנשמה לפטור עצמם מהדין, הגוף יאמר שבלי הנשמה לא היה חוטא וכך גם הנשמה תאמר שלולא הגוף לא היה חוטאת, מה עושה הקב"ה מחבר את שניהם ושפטם יחדיו.

אומר רבנו יוסף חיים על הפסוק האזינו השמיים – כשהנשמה מאזינה אז הגוף יפעל על פי הנטיות של הנשמה, אך נשמה שאינה מאזינה הרי היא נופלת בידי רצונות הגוף.

החיים והטוב כפקדון

"כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמוד"

פסוק זה מוזכר בספר שמות אך רומז לימים הנוראים. הקב"ה נקרא "רע", שנאמר רעך ורע אביך אל תעוזה. הקב"ה נתן לאדם כסף וכלים לשמוד דהיינו בריאות, פרנסה משפחה, כל זה כדי לשמוד תורה ומצוות – לתת צדקות, לשלוח את בניו לתלמודי תורה. אך מה קרה? ממשיך הפסוק ואומר "וגנב מבית האיש" – האדם משתמש בכל האמצעים שהקב"ה נתן לו לדברי חולין והרי הוא כגנב מזהקב"ה. הקב"ה כימים אלו בא לראות מה קורה כאן בארץ וכוונתו כיצד האדם מתנהל עם כל האמצעים

הרה"ג אברהם כהן שליט"א

כתר הצניעות
הרה"ג אהרן זכאי שליט"א

יוסף דעת
הרה"ג עובדיה יוסף טולידאנו שליט"א

דיני ממונות
הרה"ג יובל אברהמי שליט"א

מדור רגלי
השולחן
עמוד 2

בין אדם לחברו,
הלכה יומית
עמוד 3

סיפור לשבת
עמוד 6

העלון מוקדש לעילוי נשמת

יעקב וקנין בן חסיבה
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

ראובן בודהנה בן שרה
ת.נ.צ.ב.ה

העלון בחסות מוסד א.ש. מכונאות כללית - בהנהלת אביב שמואל

העלון טעון גניזה | אין לקרוא בעלון בזמן התפילה

הגלי השולחן

יורה דעה

אורח חיים

שחיטה

צליית כבד [סימן עג]

האם רשאי להפשיד את הכבד במים חמים?

כבד קפוא יש להמתין עד שיימס הקרח ולא יכניס את הכבד למים רותחים אפילו בכלי שני כיוון שמבשלו [ע"ע רמ"א סח, יא].

האם מותר לצלות כבד קפוא?

לכתחילה אין לצלות כבד קפוא כיון שהצליה משפיעה רק על השכבה החיצונית ויתכן שמכפנים הוא נשאר חי כברייתו, ובדיעבד יש מקלים [אין למו מכשול, כשרות ב, עמ' כ].

כמה יש לצלות כבד?

בשר או כבד שנצלו חצי צליה מותרים באכילה, אע"פ שיש בתוכם דם הוי דם האברים שלא פירש. ואף אם לאחר חצי הצליה יחתוך את הכבד ויראה שזב ממנו מוהל אדום, אין לחוש לזה [הליכות עולם ו, קנא].

פירושי התפילה עד ישתבח

הלכות פסוקי דזמרה [סימן נא]

לא להפסיק בדיבור בפסוקי דזמרה

בפסוקי דזמרה ברכת ישתבח הינה ברכה הסמוכה לחברתה [ברוך שאמר], ולכן אינה פותחת בברוך, ולכן יזהר שלא לדבר בניהם. כמו כן בק"ש ברכת אהבת עולם היא ברכה הסמוכה לברכת יוצר, ולכן אין לדבר בניהם [תוס' ברכות מו].

עניית דבר שבקדושה

באמצע ק"ש וברכותיה השומע עניית יהא שמיה רבה עונה עד יתברך, ובפסד"ז רשאי לענות עד דאמירן בעלמא.

יש לציין שכל מה שאמרו הפוסקים להפסיק לקדיש וקדושה, אין זה מן החיוב, שהרי ידוע הכלל שהעוסק במצווה פטור מן המצווה [יבי"א א,ה ז].

אבן העזר

חושן משפט

הלכות יחוד [סימן כב]

הערות ככליות בעניני צניעות

אסור בהחלט להכניס לביתו מכשירים טמאים כגון: טלויזיה, אנטרנט, פלאפון עם חיבור למקומות לא כשרים – שדברים אלה גורמים לכמה איסורים מהתורה, ואלו הן:

איסור ביטול תורה, ליצנות, ולא תתורו, לשון הרע, קול באשה ערוה וכו'. ואין להתיר להשתמש במכשירים טמאים אלו גם לצורך פרנסה.

אין להכניס לביתו דסקים של שירי עגבים.

יש לבקש מבעלת הבית שתקפיד בשעה שעושה קניות שלא לקחת מוצר שיש עליו תמונות שעלולות להבריח את השכינה מהבית.

דיין שטעה [סימן כה]

בעל מקצוע שטעה

כדי להבין דין "דיין שטעה" עלינו להשוות בין דיין שטעה לבעל מלאכה אחרת שטעה: כל בעל מקצוע שקלקל חייב לשלם על נזקיו אם מקבל שכר על מלאכתו, ואם עושה בחינם יש לחלק אם הוא מומחה הרי זה פטור ואם אינו מומחה חייב, לכן שוחט ששחט וניכל בהמה חייב לשלם (שו"ע שו, ד).

וכן אם הראה אבן יקרה לאדם מומחה ושאל אותו כמה שומתה והמומחה טעה חייב לשלם את הפסדו אם אמר לו "עליך אני סומך" (שו"ע שו, ו).

העלון מוקדש
להשבת

כל החטופים במהרה

העלון מוקדש
לרפואת כל הפצועים.

שולחן שבת

בין אדם לחברו

הלכה יומית

הלכות לשון הרע

איסור קבלת לשון הרע

כל המספר לשון הרע, וכל המקבל לשון הרע, וכל המעיד עדות שקר בחבירו - ראוי להשליכו לכלבים (פסחים קיח.). ואמרו חכמים שלשה לשון הרע הורגת: האומרו, והמקבלו, וזה שאומר עליו, והמקבלו יותר מן האומרו (רמב"ם דעות ז, ג).

מתי עוברים על איסור זה בשמיעה או בקבלה בלב?

וכתב הח"ח (כלל ו) שאף על שמיעת לשון הרע יש איסור אע"פ שלא קיבל כיוון שמטה אוזנו לשמוע. והוכיח דבריו מהגמ' (כתובות ה.) ויתר תהיה לך על אנך? אל תקרי אנך אלא על אנך, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון - יניח אצבעו באזניו; מה טעם משופות כיתידות? שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון - יניח אצבעותיו באזניו. תנא דבי רבי ישמעאל: מפני מה אוחז כולה קשה והאליה רכה? שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון - יכוף אליה לתוכה. ת"ר: אל ישמע אדם לאזניו דברים בטלים, מפני שהן נכוות תחלה לאיברים.

שבת קודש י"ב תשרי

הלכות סוכה

האם מותר להעמיד את הסכך על עמודי ברזל?

יותר טוב שלא לסמוך את הסכך בדבר שאין גידולו מן הארץ, ולכן יש לשים קורות עץ מאדבע רוחות הסוכה על גבי עמודי הברזל ועליהם יעמיד את הסכך. ויכול לעמיד קורות אלו בחבל או מסמרים [שו"ע תרכט', ח', ועיין בי"א י, עמ' קמו].

האם מותר לקשור את הסכך באזיקונים?

מותר לקשור את הסכך באזיקונים העשויים מפלסטיק הראיל ואינם מקבלים טומאה אלא מדרבנן [ילקו"י עמ' רכב].

נפלאות הבריאה

זו. נוצותיהם, המשתנות בצבעי קשת תחת השמש, הופכות את הריקוד הזה למראה קסום ומרדכי.

כדי להפעיל את המערכת הפיזית המדהימה הזו, הקוליברי זקוק לאנרגיה בכמויות עצומות. הוא שותה צוף מפרחים בכמות שיכולה להגיע עד פי 8 ממשקל גופו מדי יום - תארו לעצמכם אדם ששותה 100 ליטר מים ביום! הצוף, שמכיל סוכרים פשוטים, הוא הדלק שמניע את כנפיו המהירות ואת לבו הפועם. הקוליברי מבקר ב-1,000 עד 2,000 פרחים ביום, תוך שימוש בלשונו הארוכה, שמסתלסלת כמו קשית זעירה, כדי לשאוב את הצוף במהירות. כמאבק חיוני, הוא מעביר אבקה מפרח לפרח, וממלא תפקיד מפתח בשמירה על המערכת האקולוגית. כלילה, כשאין פרחים זמינים, הקוליברי נכנס למצב "תרדמת" (torpor), שבו חום גופו יורד מ-40 מעלות ל-18 מעלות, וקצב הלב שלו מאט ל-50 פעימות בדקה. מצב זה, שדומה לשינה עמוקה, מאפשר לו לחסוך אנרגיה עד הזריחה. היכולת הזו היא פלא נוסף שניתן בה יונק הרבש.

ואם קצב חילוף החומרים המטורף של הקוליברי והתעופה המדהימה שלו לא מרגשים אתכם, אז הויתרון המופלא שלו בטוח יעשה זאת. הקוליברי מבקר במאות עד אלפי פרחים מדי יום, ועם מוח זעיר בגודל גרגר סומסום, הוא זוכר את המיקום המדויק של כל אחד מהם בטריטוריה שלו ובמסלולי הנדידה שלו, שיכולים להתפרש על פני מאות קילומטרים. הוא לא רק זוכר היכן הפרחים נמצאים, אלא גם מתי הם פורחים ומתי ביקר בהם לאחרונה, כדי לא לבזבז אנרגיה על פרחים שכבר רוקנו מצוף. תארו לעצמכם: טבח שעובר במטבח של מאות קילומטרים עם אלפי אריוות של מוצרים והוא זוכר איפה כל מוצר נמצא והאם הוא ריק או מלא! מחקרים מראים שהויתרון המרכזי הזה נשמר כמשך חודשים, גם כשהקוליברי חוצה מסלולים מפרחים בדרכו צפונה או דרומה. כיצד מוח כה קטן מסוגל לאחסן מידע כה רב? זה באמת פלא גדול מפלאי הבריאה.

זיכרון שמתחרה במחשב: הכירו את יונק הרבש

הציפור הקטנה בעולם, שגודלה ככף יד ושמשקלה פחות מ-2 גרם, היא תזמורת של נפלאות: כנפיים שמנופפות כמו מסוק, זיכרון שמתחרה במחשב ולב שדופק במהירות מסחררת של 1,200 פעימות בדקה פעמים רבות אנו פוגשים בטבע בעלי חיים עם תכונות יוצאות דופן - מהירות הבזק של הברדלס, יכולת ההסוואה של הזיקית או חוש הניווט המופלא של צבי הים. אך לעיתים נדירות מגיע יצור שכולו פלא אחד גדול, כאילו ה' אסף את כל התכונות המיוחדות והטמין אותן בגוף זעיר אחד. כך היא ציפור הקוליברי, הידועה גם כ"יונק הרבש". הציפור הקטנה בעולם, שגודלה ככף יד ושמשקלה פחות מ-2 גרם, היא תזמורת של נפלאות: כנפיים שמנופפות כמו מסוק, זיכרון שמתחרה במחשב ולב שדופק במהירות מסחררת של 1,200 פעימות בדקה.

מי שפוגש את הקוליברי לא יכול שלא לעצור ולהשתאות: ציפור זעירה זו, שגודלה כ-5 ס"מ במינים הקטנים ביותר, מרחפת מפרח לפרח כמו דבורה קסומה, בעוד נוצותיה הנאות מבריקות באור השמש הבהק. ישנם כ-300 מינים של קוליבריים, והם נפוצים לאורך יבשת אמריקה, מהקרחונים של אלסקה ועד לג'ונגלים החמים של צ'ילה. מעניין לדעת כי "יונק הרבש" שאנו מכירים בארץ, שנקרא צופית, שייך למשפחה אחרת לגמרי, ולכן שמו הוחלף כדי להבדילו מהקוליבריים האמיתיים. תעופתם של הקוליבריים היא פלא ייחודי - הן הציפורים היחידות שמסוגלות לעוף כמקום, לעלות, לרדת ואפילו לאחור, ממש כמו מסוק זעיר. הסוד טמון בכנפיים הקטנות שלהם, שמנופפות בדפוס של "שמיניות" מהירות, עד 80 פעימות בשנייה, בזכות מפרק כתף ייחודי שמאפשר תנועה סיבובית מלאה. שרירי החזה שלהם, שמהווים כ-30% ממשקל הגוף, הם המנוע שמפעיל את התנועה הזו. הלב של הקוליברי, שגודלו כגרגר אורז אך עד 1,200 פעימות בדקה בעת פעילות, ומספק את החמצן הדרוש למכונה זעירה

העלון מוקדש לע"נ
הנרצחים ה' יקום דמם
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש
להצלחת חיילי צה"ל
ובוחות הביטחון

שולחן עובר

דיני ממונות

הרה"ג יובל אברהמי שליט"א

יוסף דעת

הרה"ג עובדיה יוסף טולידאנו שליט"א

י. בשימוש חכמים

ידוע הדבר כי שימוש רבות את רבו מרנא רבי עזרא עטיה, ובכל מהלכי חייו היה נועץ עמו, וכן העיד בהקדמתו לספר עלה עזרא, "אזכרה ימים מקדם, כאשר זכיתי בימי בחרותי להסתופף בצילו ולהשתעשע עמו בדברי תורה, ובמשך שנים רבות לא זזה ידי מתוך ידו, ובעידודו והשפעתו התחלתי בהוראת הלכה למעשה".

ובחספדו על רבו (שנר' בחזו"ע אבילות ג' עמ' רמט) כתב: זכורני עוד שבהיותי צעיר, יחסית, והייתי מבקר אצלו בביתו בשלש רגלים, ובכיתו היו אז רבנים גדולים שבאו לבקר, בצאתי ממנו היה יורד מן המטה שהיה מיסב עליה, ויוצא מכיתו ברכבים שברגליו ללולות אותי, עד פתח שער החצר, ומתנצל שלא יכול להחזיר לי ביקור לרגל חולשתו. ע"כ.

סיפר דודי הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א (אגרת לכן תורה), כי פעם כשעת רצון סיפר מרן זצ"ל, כי בהיותו צעיר לימים מיד אחד נישואיו, צירפו אותו לבית הדין הרבני של עדת הספרדים בירושלים, וישב בדין יחד עם מוריגו ראש הישיבה הגאון המפ"ר רבי עזרא עטיה זצוק"ל, והגאון רבי יהודה שאקו זצ"ל, ועוד. ומאחר ולא הגיעו אליהם תיקים רבים, היו מסיימים את דיוניהם במהרה, וכך נותר בידם שעות פנויות, והיו יושבים יחד ומלכנים סוגיות רבות בהלכה. ובמשך הזמן עבר עמו על כל הספר שכתב מרן זצ"ל על הכן איש חי, [שיצא לאור מאוחר יותר בסדרת הספרים הליכות עולם]. ואמר מרן, כי כל הלכה שהסכים עמו ראש הישיבה הגר"ע עטיה זצ"ל, או שהראה פנים לדברים, השאיר אותה בספרו [כת"י]. ומה שלא היה מסכים עמו בתוקף, היה מגיע לביתו ומוחק את כל מה שכתב. ובאותה תקופה זכה לקיים גדול שימושה יותר מלימודה, והיה מגיע לביתו של ראש הישיבה פעמים רבות להתייעצויות ודיונים בהלכה.

ובספרו חזון עובדיה (תעניות, בהספד על רבו הגר"ע עטיה) כתב כזאת: אזכרה ימים מקדם בימי חרפי, שהיה ממריץ ומעודד אותי למסור שיעורי תורה לאנשי עמל ופועלי בנין, הנהגים מיגיע כפם, הקובעים עתים לתורה, ועשיתי כדבריו. ואף גם זאת ברוב ענוותו הושיבני על ידו בבית הדין הצדק לעדת הספרדים, שהיה אז בראשותו של הגאון רבי יהודה שאקו ז"ל, ראב"ד מקודש, והיה הכוח הראשי בישיבת פורת יוסף. אולם מעולם לא רצה האב"ד לחתום על שום פסק דין לפניו, אלא היה מגיש לו את פסק הדין, ומפציר בו לחתום ראשון. ושהייתי מרצה לפניו מדברי בהלכה, והיה מקלסם ומעודד אותי לכתוב אותם. ומידו היתה זאת שעל ידי כך זכיתי לחבר את יביע אומר ושאר ספרים. וקצת אנשים מעדת החב"ד אשר שמעו שאני פוסק איזה הלכות כדברי רבינו מרן רבינו יוסף קארו שלא כדברי הרב בן איש חי שחולק על מרן בכמה דברים, והתחילו להצר צעדי ולהצר לי, והוא זצ"ל בשומעו את כל הדברים ההם עוררני להמשיך בדרכי ושלא אישים להם לב כלל, ואף הגאון המקובל רבי אפרים כהן זצ"ל תמך בי בימין צדקו וחיוק את ידי ואימץ את לכבי, ויחד עם בקשת רבינו ראש הישיבה זצ"ל, המשכתי בשיעורי, כמו שנאמר תעודך לפני שלחן, נגד צוררי, זהו השלחן הסהוד של רבינו יוסף קארו. המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעורר. זכרה לו אלהי לטובה. עכ"ל. וכעין זה כתב עוד גם בספרו חזון עובדיה (אבילות ח"ג עמ' רנא).

פיקוח נפש במעלית

שאלה: לבניין שלנו הגיעו קבוצה של תשעה בחורים שנכנסו כולם לתוך המעלית, בעודם עולים במעלית, המעלית נתקעה, הזעקנו איש חילוץ ולאחר חצי שעה שהם ראו שהוא לא מגיע, שניים מהם פתחו בכח את דלת המעלית והיא נשברה. כעת באנו כשאלה האם הם חייבים על הנזק שהם עשו או שמא היה כאן פיקוח נפש ולכן הם פטורים מתשלום, מה הדין?

תשובה: נחלק את התשובה לשני נושאים שונים, נושא ראשון דינו של המציל עצמו בממון חבירו. והיא סוגיא בב"ק (ס:) "וַיִּתְּנָה דָּוִד וַיֹּאמֶר מִי יִשְׁקֶנִי מִים מִבְּאֵר בֵּית לָחֶם אֲשֶׁר בְּשָׁעַר" – הפלישתים היו מתחבאים בגדישים של שעורים של ישראל, ושאל האם מותר לו לשרוף את השדות עם הפלישתים? "מהו להציל עצמו בממון חבירו"? והשיבוהו: אסור לאדם להציל עצמו בממון חבירו, אבל אתה מלך, ופודין לו דרך ואין מוחין בידו. ואעפ"כ "ולא אבה דוד לשותתם" לש עשה כן הלכה למעשה. ע"כ. ונחלקו הראשונים האם אסור להציל את עצמו גם על דעת לשלם או אם ישלם הדבר מותר. שיטת רש"י – שאסור להציל עצמו בממון חבירו אפי' על דעת לשלם. וכן מבורר בירושלמי בע"ז (פ"ב ה"ב): לא סוף דבר שאמר לו הרוג את איש פלוני, אלא אמר לו חמוס את חברי, חייב למסור נפשו. וכן הביא השטמ"ק בכתובות כרייתא כזאת בשם ר' מאיר שיש ד' עבירות שיהרג ואל יעבור והרביעית היא גזל'.

שיטת התוס' והרא"ש – פשוט שמותר לגזול משום פיקוח נפש, והשאלה בסוגיא הייתה האם מותר לגזול ללא תשלום? והשיבו שאין היתר להציל את עצמו בממון חבירו ללא תשלום. וכך פסק מרן השו"ע (ח"מ סימן שנט ס"ד) 'אפילו הוא בסכנת מות וצריך לגזול את חבירו כדי להציל נפשו, צריך שלא יקחנו אלא על דעת לשלם'. והנושא השני אם נוצר נזק אחר למעלית מחמת שנתקעה, כאן יש לדון מי מהם חייב וכדין חמישה שישבו על ספסל ולא נשבר ובא אדם נוסף וישב ונשבר, שפוסק מרן השו"ע בחו"מ בסי' שפא (ס"א) שאם נשען עליהם ולא יכלו לקום – האחרון חייב שאומרים לו אילו לא נסמכת עלינו היינו קמים כדי שלא ישבר, אבל אם ישבו כולם כאחד ונשבר כולם חייבים. ע"ש. ולכאורה גם כאן יטענו האחרונים שנכנסו למעלית לראשונים היה להם לצאת בראותכם אותנו נכנסים, אלא שיש לחלק בנידון זה מכיון שכניסת כמות גדולה של אנשים אנשים אינה יוצרת נזק, והנזק בא מכוחו של מי שלחץ על הכפתור שהוא הגיע את המעלית מכוחו והרי זה כחיציו של אדם שחייב משום ממונו וגופו המזיק, לכן יש לברר מי הוא זה שלחץ על המעלית במידה ונוצר נזק.

העולה מהאמור: לענין התשלום על דלת המעלית שנשברה חייבים לשלם אלו שפרצו מכיון שאסור לאדם להציל עצמו בממון חבירו אלא על דעת לשלם. ואם קרה נזק למעלית עצמה מחמת המשקל העודף חובת התשלום חלה על מי שלחץ על הכפתור המגיע את המעלית.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אלעזר בן אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
מיכאל בן שרה
ת.נ.צ.ב.ה.

מדור נשים

שלום בית

הרה"ג אברהם כהן שליט"א

קשר רוחני בין בני זוג

כעס בין בני זוג

כיצד מתגברים על הכעס?

לכתחילה יש להשתדל לא לעשות דברים שגורמים לבין הזוג לכעוס לדוג': בעל שמשאיר את הגרביים באמצע החדר, אשה שמתחילה לשטוף את הרצפה בדיוק כשבעלה מגיע "וצונו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר ... ומרחקת כל שישנא" [רמב"ם אישות טו, כ].

להתחזק באמונה כי מי שמאמין שהכל מהקב"ה אין לו על מה לכעוס ועל זה נאמר "אשרי העם שככה לו" זאת אומרת "למה קרה כך וכך? כי ככה הקב"ה רצה".

תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת ובזה תנצל מן הכעס [אגרת הרמב"ן].

יש אנשים שיציאה מהבית כדי להדגיע יכולה להרגיע אותם, דיבור בנחת גורם לדגיע ולא יסתכל בפניו של הכועס [אורחות צדיקים].

ישנם זמנים שיוצרים לחץ וחוסר סבלנות כגון בזמן יציאת הילדים למסגרות וכלילה בזמן ההשכבה או בזמן הסמוך לכניסת שבת. ולכן טוב ליקבל על עצמו לפחות לזמנים קצובים כגון שמקבל על עצמו רבע שעה שלא יכעס.

טבע האדם מתעורר לכעס ואם הוא מתגבר עליו שאפילו בשעת הכעס עצמו לא יבער הרבה ומתגבר עליו, שאפילו אותו הכעס הקל לא יעמוד בו זמן גדול אלא יעבור וילך, ודאי שראוי לשבח הוא, ואמרנו ז"ל (חולין פט): תולה ארץ על בלימה, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שכולם פיו בשעת מריבה, והיינו, שכבר נתעורר טבעו בכעס והוא בהתגברותו כולם פיו. אמנם, מדתו של הלל הזקן עולה על כל אלה, שכבר לא היה מקפיד על שום דבר ואפילו התעוררות של כעס לא נעשה בו (שבת לא). זה הוא ודאי הנקי מן הכעס מכל וכל [מסילת ישרים פרק יא].

כתר הצניעות

הרה"ג אהרן זכאי שליט"א

פרק יא - תפילה שלא יכשלו בה

נאמר בתלמוד: אמר רבי יוחנן: למדנו יראת חטא מבתולה, כי רבי יוחנן שמע בתולה אחת שנפלה על פניה והתפללה: רבונו של עולם! בראת גן עדן ובראת גיהנם, בראת צדיקים ובראת רשעים, יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בני אדם (סוטה כב).

ופירש רש"י, שלא יכשלו בי בני אדם — להפסיד חלקם על ידי מגן עדן ויירשו גיהנם.

וביאר המהרש"א שם, שהתפללה שלא יכשלו בה בני אדם וייענשו, משום שעל ידי זה גם היא תענש, וכמו שאמרנו חכמינו (שבת קמט): כל שחבירו נענש על ידו, אין מכניסים אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא.

ומפליא מאד שבא ר' יוחנן לומר "למדנו", כלומר — אנו האמוראים וכל ישראל — יש לנו ללמוד "יראת חטא", וידוע שיראת חטא היא מהמדרגת הגבוהות מאד בעבודת ה', וממי ללמוד זאת? מבתולה! זה לפי שהבינה היטב כמה אחריות מוטל על בת ישראל כשרה (מלבושי כבוד).

בסיפור זה באו חכמינו ז"ל ללמד עד כמה צריכה כל אשה וכת להיזהר שלא יתגלגל חוב על ידה.

ועוד אפשר לבאר שמה היתה התפעלותו של רבי יוחנן כל כך מאותה נערה עד שאמר שממנה אפשר ללמוד "יראת חטא" — המדרגה הגדולה שכיראה, שכן בהכרח נערה זו היתה עושה כל אשר באפשרותה להשמר שלא יכשלו בה, שאם לא כן מה מקום יש להתפלל שלא יכשלו בה, בו בזמן שהיא מכשילה, ועם כל זה לא הסתפקה בכך שמשתדלת היא בכל כוחה להשמר, אלא אף הוסיפה תפילה לה' שישמרה אף מכלשון שלא מדעתה או שלא בכונה, ומכך התפעל רבי יוחנן, ודרש, שאין די לאדם להשתדל בכל כוחו, אלא אף זה המשתדל בכל כוחו, עוד עליו להוסיף תפילה לה', לבל יכשל ולכל יכשלו אף בשוגג או שלא במתכוון, ושלא תצא בשום אופן תקלה מתחת ידו, זה המורה על יראת חטא אמיתית (קדושים תהיו).

העלון מוקדש לרפואת רינה
בוהדנה בת אסתר תחי'

העלון מוקדש לרפואת רון
רחמים בן אסתר הי"

מעשה אבותינו סיפורים על גדולי ישראל

הבן איש חי - רבנו יוסף חיים

קדושת השבת

לפתע נחרדו: הם הבחינו בכנופיית שודדים שהגיחה מעבר להרים ושעטה לעבר היהודים.

"הם אבודים!" חלפה במוחם המחשבה הנוראה. ואז ארע הפלא. השודדים התקדבו, ירדו מעל סוסייהם, והתקדמו לעבר היהודים. ולפתע נסוגו במהירות ובהלה. עלו על סוסייהם והתרחקו בבהרה... הערבים הנדהמים הגיחו ממחבואם, סיפרו לרבנו על נס ההצלה המופלא, נישקו בהערצה לשולי גלימתו ואמרו: "עתה ידענו כי אין כאלוקי היהודים"

כאשר רבנו יוסף חיים עלה לביקור בארץ ישראל - התנה עם ראש השיירה המוסלמי שביום השבת תשבות השיירה כולה. הלה הסכים תמורת תשלום נכבד. שיירת הגמלים עשתה דרכה בדרך לא דרך, במדבר השומם והצחיח. בהגיע ערב שבת החל רבנו לפרוק את המטלטלים מעל הגמל. מנהיג השיירה פנה אל הרכ ונתן עליו בקולו: "מה, מתכוננים אתם לעכב את השיירה בלב המדבר?" הלוא המקום שורץ חיות רעות ושודדי דרכים, אתם מסכנים את חיי כולנו!"

דבריו אמת היו, כפי שהתברר מאוחר יותר, אבל רבנו לא חת. הוא ענהו שהשיירה רשאית להמשיך בדרכה. הוא ופמלייתו ישבתו כאן - ובצאת השבת יאיצו פעמיהם להשיגם.

ואכן, ראש השיירה פנה להאיץ בגמליו - אך הנה פלא והפלא: הגמלים מאנו למוזש ממקומם, לא נעו ולא זעו...

לנוכח התעקשותם של הגמלים, הוכרחו הכל לחנות שם, בלב הישימון, אבל הערבים שחששו מהתנפלות שודדים התפזרו סביב, לחסות בצל נקיקי הסלעים. רבנו ובני פמלייתו לא שתו ליבם לסכנה, לבשו בגדי שבת ועמדו לקבל את פני שבת המלכה במישורי המדבר.

ממקום מסתורם עקבו נוסעי השיירה הנוכחים בתמהון ביהודים השרים כאילו מצויים הם בבית הכנסת. התפילה הסתיימה, רבינו קידש על היין והיסב עם בני פמלייתו לסעודת השבת, קולות השיירה הדהדו ברחבי המדבר, והערבים רואים ושומעים.

הידודין אך טוב וחסד

שאלות על פרשת שבוע

1. "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ". מי אמר: "שמעו שמים והאזינו ארץ?"
2. מה ההבדל בין האזנה לשמיעה?
3. מדוע נבחרו השמים והארץ
4. ציין 4 דברים שאליהם נמשלו דברי התורה.
5. "יערוך כמטר לקחי תיזל כטל אימרת". מה מעלת הטל על המטר?

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מְלִיכָנוּ

אֲנִי הָיִיתִי כְּעֶבֶד וְכַתְּמָנָה

וְכַתְּמָנָה אֲנִי הָיִיתִי כְּעֶבֶד

וְכַתְּמָנָה אֲנִי הָיִיתִי כְּעֶבֶד

וְכַתְּמָנָה אֲנִי הָיִיתִי כְּעֶבֶד

וְכַתְּמָנָה אֲנִי הָיִיתִי כְּעֶבֶד

וְכַתְּמָנָה

ספר הלכה יומית חשב"ו דגם מהודר ודגם בייס

לפרטים שרון (השמש)

052-2626052

מידע ותרומות

פלאפון - 052-2626052 | אימייל: bohdanasharon@gmail.com | אפליקציה: "אך טוב וחסד"

יוטיוב: "אך טוב וחסד בנשיאות הרה"ג אברהם כהן | מס' עמותה: 580510030 | פרטי חשבון: מזרחי טפחות, מס' חשבון 574652 סניף 427

כתובת: שד' דרום אפריקה 69 אשקלון